

ZUVDIJA HODŽIĆ

ŠTRPCI TRI GODINE KASNIJE

"Ravnodušnost pred stradanjima drugih ravna je saučesništvu u ubistvu" - Herman Broh

Dvadeset sedmi februar 1996. godine. Dnevnik započinjem riječima Meše Selimovića: "Kad mi je teško, bježim u samoću. Kad mi je još teže, tražim dobre ljude." I ja sam jutros tražio dobre ljude - Sretena Asanovića, Vukića Pulevića, Zorana Perovića... Idemo na Željezničku stanicu u Podgorici, odakle ulicama grada treba da krene protestna povorka povodom "Slučaja Štrpci", od koga je prošlo tri godine! Na stanici nalazim gotovo sve svoje prijatelje - Božinu Ivanovića, Jakova Mrvaljevića, Sretena Perovića, Marka Špadijera, Mira Raičevića, kompletno rukovodstvo Liberalnog saveza i Socijaldemokratske partije. Susret s roditeljima, braćom, sestrama i, posebno, djecom putnika otetih iz voza 671., duboko me boli i uznemirava. Pružam im ruku a skrećem pogled kao da će otkriti da o sudbini njihovih najmilijih znam više nego oni. Ma koliko bio tanak, konac nade ih drži u uvjerenju da su im njihovi najmiliji živi, da će se vratiti. A ja te nade nemam...

Baš tada čujem pisak voza, od čega se stresoh kao od krika. Kao da nas to i pokrenu. Idemo polako, kolona se oteže, ima nas oko dvije hiljade, uglavnom Crnogoraca. Muslimana je malo, a podgoričkih ponajmanje - jedva desetak: Ceno Tuzović, Edo Vodopić, Rifo Šabanhadžović, Bato Hadžimuhović, Meto i Šeko Hadžiahmetović... Više bih volio da im strah ne da da nam se pridruže, možda bi imalo nekakvog opravdanja. Ali, nije to strah, to je u njihovom mentalitetu... U susret nam, na biciklu, dolazi čovjek čii je šesnaestogodišnji rođak otet iz voza... Mimoilazi nas, ne samo ravnodušno, već kao da se pita: šta to činimo? Okrećem glavu, a valjalo bi, makar za inat, da ga glasno oslovim imenom i prezimenom. Što se ne ugleda na Omera Kurpejovića, Čamila Hajdarpašića, Šabana Šahinovića, Huseina Bašića, podgoričkog imama Šaćira Smajlovića, Omera Čirgića, Selmana Ljačevića, Isa Padovića? Na trotoaru i prozorima zgrada ima radoznalih, poneko nam priđe, drugi se skloni. Povorku neprestano prati policijska kamera...

Kod hotela "Crna Gora" pridružuju nam se narodni heroj Vlado Božović, Radun Mićković, Veso Raspopović, Savo Gardašević, Nasto Perović, Dragoslav Ćuranović, Dimitrije-Striko Krivokapić, od bolesti neoporavljeni Dimitrije Škuletić, kao i stari Drago Vušurović, teški invalid što s mukom vuče ukočenu nogu, ali ne zaostaje...

Pred zgradom Predsjedništva Republike "plavci" onemogućavaju da na stepenište položimo cvijeće. Ruže ostaju na ivici trotoara. Zgrada mi liči na Kafkin "Zamak", baš kao i zgrada MUP-a, Suda, Skupštine... Da se negdje ne pomakne zavjesa, bio bih siguran da u njima nema nikoga. Ljudi, možda, i nema. Crnogorski su najveći uglednici sigurno sada u svojim udobnim stanovima, igraju se s djecom, donijeli su im poklone, pričaju im bajke u koje ona nemaju razloga da sumnjaju. Da li bar na trenutak pomisle i na djecu otetih putnika? Na to da Iljaz Ličina nije stigao da četvoročlanoj porodici donese džak brašna koji je dobio od preduzeća? Da li su, bar na trenutak, pomislili, da se djeca Fehima Bakije bude noću i strecajući dozivaju baba, da ih nije briga za poklone, samo da im on dođe? Da li se sjete da je Jusuf Rastoder jedini hranilac šestoro gladnih usta i paralizovane supruge? Da i šesnaestogodišnji Senad Lečević ima pravo na majčin zagrljaj, on koji oca nije ni zapamtio? Pomisle li na to da, ako ne mogu čuti glas svoga sina, gluhonijemi roditelji Esada Kapetanovića, bolje nego drugi, mogu čuti otkucaje njegovog srca?

Milošević, Bulatović, Pejaković, Šušović i drugi znaju istinu o Štrpcima. Znali su je od prvog glasa pištaljke otpravnika voza u Beogradu, do rafala iznad Drine. Voz u Štrpcima stao je na njihov znak! Svaki voz ima Knjigu bilješki u koju se unose svi značajni podaci u toku puta. O Štrpcima u Knjizi voza 671 nema ni slova. Ali, ja znam da postoji ona druga - Knjiga pamćenja u kojoj je zabilježeno sve, pa i to da su milicioneri u vozu bili Zoran Udovičić i Miroslav Vranić, da je otpravnik voza bio Slobodan Ičagić, mašinovođa Željko Radojičić, njegov pomoćnik Vladan Tucović, kondukteri Srećko Ignjatović, Marko Plaznić i Radenko Gručić.

U vozu su bili i Senad Đečević, Iljaz Ličina, Fehim Bakija, Rifat Husović, Jusuf Rastoder, Esad Kapetanović, Ismet Babačić, Šećo Softić... čija imena unosim u DNEVNIK - da me i kao pisca i čovjeka podsjećaju i obavezuju da se svuda i u svakoj prilici suprotstavljam zlu i zlim ljudima.